

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมมารับประทานอาหารเฉพาะโรค
ของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ

อัจฉรา บุญมีศรีทรัพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

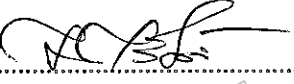
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อัจฉรา บุญมีศรีทรัพย์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

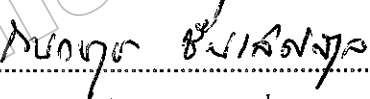

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อากรณ์ ดินาน)

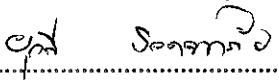

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกนุช ชื่นเลิศสกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.เจริญ ตรีศักดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อากรณ์ ดินาน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกนุช ชื่นเลิศสกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจางักย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 26 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภรณ์ ตีนาน ประธานกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกนุช ชื่นเลิศสกุล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภาพร เผ่าวัฒนา และ ดร.เจริญ ตรีศักดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่กรุณา ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ต่าง ๆ และให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณนายแพทย์ณัฐ น้อมพร โณภาส ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพวรรณ เปียเชื้อ ดร.ภรภัทร เสงอุคมทรัพย์ อาจารย์เรณู วงษ์อาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วชิราภรณ์ สุมนวงศ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยรวมทั้ง ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณนายแพทย์แสงชัย สีมัจจร ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ดร.ราศรี ตีนะกุล รองผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาล คุณวิไล อนันตสินกุล หัวหน้าหอผู้ป่วยพิเศษ 7 ตึก 4 ที่สนับสนุนและให้โอกาสผู้วิจัยในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณหัวหน้าแผนกผู้ป่วยนอก และคลินิกโรคหัวใจ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ และ โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็น ประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้านต่าง ๆ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิจัยได้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณทุก ๆ คนในครอบครัว พี่ ๆ น้อง ๆ พยาบาลหอผู้ป่วยพิเศษ 7 ตึก 4 ตลอดจนเพื่อนนิสิตปริญญาโท ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดี

และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ที่สนับสนุนทุนบางส่วน เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

อัจฉรา บุญมีศรีทรัพย์

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2549

47924859: สาขาวิชา: การพยาบาลผู้ใหญ่; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คำสำคัญ: โรคหลอดเลือดหัวใจ/ พฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรค/ ปัจจัยทำนาย
พฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรค

อัญรา บุญมีศรีทรัพย์: ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของ
ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ (DETERMINANTS OF EATING BEHAVIOR OF PATIENTS
WITH CORONARY ARTERY HEART DISEASE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:
อาภรณ์ คีแนน, Ph.D., กนกนุช ชื่นเลิศสกุล, D.N.Sc. 83 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และปัจจัยทำนาย
พฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่
ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจที่มารับบริการรักษาพยาบาลที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสวรรค์
ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ และคลินิกโรคหัวใจ โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก
จำนวน 200 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง
เดือนมีนาคม พ.ศ. 2550 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์
ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
(Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน
(Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการรับประทานอาหาร
เฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ ได้แก่ รายได้ ($r = .158, p < .05$) การรับรู้ประโยชน์
($r = .221, p < .01$) การรับรู้สมรรถนะแห่งตน ($r = .343, p < .01$) การสนับสนุนของครอบครัว
($r = .255, p < .01$) และการสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพ ($r = .197, p < .01$) ส่วนการรับรู้
อุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรค ($r = -.290, p < .01$)

ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วย
โรคหลอดเลือดหัวใจ ได้แก่ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน ($B = 0.24, p < .001$) การรับรู้อุปสรรค
($B = -.170, p < .01$) และการสนับสนุนของครอบครัว ($B = 0.15, p < .05$) โดยสามารถร่วมกัน
ทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจได้ร้อยละ 16.9
($R^2 = .169, p < .05$)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ พยาบาลควรใช้ปัจจัยทำนายในการสร้างโปรแกรมเพื่อ
ส่งเสริมพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคที่ถูกต้อง สำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ

47924859: MAJOR: ADULT NURSING; M.N.S. (ADULT NURSING)

KEYWORDS: CORONARY ARTERY HEART DISEASE/ EATING BEHAVIOR/
DETERMINANTS OF EATING BEHAVIOR

AJSARA BOONMEESRISAP: DETERMINANTS OF EATING BEHAVIOR OF
PATIENTS WITH CORONARY ARTERY HEART DISEASE. ADVISORY COMMITTEE:
APORN DEENAN, Ph.D., KANOKNUCH CHUNLESTSKUL, D.N.Sc. 83 P. 2007.

The purposes of this study were to examine factors related to eating behavior and determinants of eating behavior of coronary artery heart disease patients. The sample was 200 coronary artery heart disease patients who followed up at the outpatient department of Sawanpracharak Hospital, Nakhon Sawan and at the heart clinic of Putthachinnaraj Hospital, Phitsanulok. Data were collected by self-reported questionnaires from February through March 2007. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Pearson's Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression.

The results revealed that:

1. Significant factors related to eating behavior included income ($r = .158, p < .05$), perceived self-efficacy ($r = .343, p < .01$), perceived benefit ($r = .221, p < .01$), family support ($r = .255, p < .01$), and health care provider support ($r = .197, p < .01$). It was also found that perceived barrier had a negative significant relationship with eating behavior ($r = -.290, p < .01$).
2. Determinants of eating behaviors included perceived self-efficacy ($\beta = 0.24, p < .001$), perceived barrier ($\beta = -0.170, p < .01$), and family support ($\beta = 0.15, p < .05$). Total variance accounted for the eating behaviors was 16.9 percent ($R^2 = .169, p < .05$).

Recommendations include promoting eating behaviors of coronary artery heart disease patients by encouraging them to increase those significant variables and create nursing intervention based on predicting variables.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
โรคหลอดเลือดหัวใจ.....	11
แนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ.....	19
พฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ.....	22
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วย โรคหลอดเลือดหัวใจ.....	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	34
การตรวจสอบเครื่องมือ.....	37
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	38
การรวบรวมข้อมูล.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	41
ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะ โรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ.....	43
ส่วนที่ 3 การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนของครอบครัว การสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ.....	44
ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพสมรส ระยะเวลาการเจ็บป่วย การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนของครอบครัว การสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพ กับพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะ โรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ.....	45
ส่วนที่ 5 ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะ โรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ.....	47
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	49
สรุปผลการวิจัย.....	49
การอภิปรายผล.....	51
ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	68
ภาคผนวก ก.....	69
ภาคผนวก ข.....	71
ภาคผนวก ค.....	79
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	83

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลา การเจ็บป่วย ($n = 200$)..... 41
2	ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมการรับประทาน อาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ ($n = 200$)..... 44
3	ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ อุปสรรค การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนของครอบครัว การสนับสนุนจาก บุคลากรทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ ($n = 200$)..... 45
4	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการเจ็บป่วย การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนของครอบครัว การสนับสนุนจากบุคลากรทาง สุขภาพ..... 46
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยทำนายพฤติกรรม การรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ..... 47

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University